

ارزیابی انتقادات فخر رازی به براهین ابن سینا در مورد تناهی ابعاد

محمود صیدی*

چکیده

مسئله تناهی ابعاد از قدیمترین مباحث فلسفه طبیعی است که نتایج آن وارد حوزه فلسفه الهی نیز شده است. سؤال اینست که ابعاد عالم و هر یک از اجسام طبیعی محدود و متناهی است یا نامحدود و نامتناهی؟ ارسطو نخستین فیلسوفی است که در تاریخ فلسفه به بررسی این مسئله پرداخته و نامتناهی بودن ابعاد یک جسم و عالم طبیعی را ممتنع دانسته است. ابن سینا نیز پیروی از ارسطو، ابعاد جسم را متناهی میدانند و براهین سه‌گانه تطبیق، مسامته و سلمی را برای اثبات این نظریه بیان میکند. فخر رازی که مهمترین منتقد ابن سینا در تاریخ فلسفه است، در این مسئله نیز انتقاداتی بر نظریه ابن سینا وارد میداند. در این پژوهش اثبات میشود که اکثر اشکالات فخر رازی در اینباره ناشی از خلط ذهن با خارج و مغالطه میان احکام مقولات نه‌گانه با مقوله کم متصل است.

۱۶۳

کلیدواژگان: تناهی، نامتناهی، ابعاد، ابن سینا، فخر رازی.

* استادیار گروه فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه شاهد، تهران، ایران؛ m.saidiy@yahoo.com
تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۳/۲۲ نوع مقاله: پژوهشی

DOR: 20.1001.1.20089589.1400.11.4.8.7

سال یازدهم، شماره چهارم
بهار ۱۴۰۰
صفحات ۱۶۳ - ۱۷۸

